

Викладач – к.пед.н., доцент Міщенья Оксана Миколаївна

Кількість кредитів – 3

Семестр – 6-7

Анотація дисципліни

Соціально-економічні перетворення в Україні зумовили суттєві зміни у вітчизняній освітній системі, появу альтернативних форм освіти й виховання. Переорієнтація виховання на особистісно орієнтовану модель та законодавче закріплення можливості отримання освіти в сім'ї виявились важливими чинниками, які викликали до життя ідею домашнього виховання силами педагога-професіонала. Це сприяло відродженню інституту гувернерства як суспільно необхідного соціально-педагогічного явища. Аналіз практики показує, що зростаючий попит на гувернерів не зумовив гострого дефіциту фахівців цього профілю, проте переважна їх кількість не має навіть педагогічної, тим більше спеціальної освіти. Отже, проблемою постав рівень фахової підготовки сучасних гувернерів, де шлях до її вирішення – підготовка спеціальних педагогів, які забезпечать у домашніх умовах всебічне виховання, навчання, соціальний розвиток дітей.

У сучасних умовах розгортання сфери соціальної діяльності з дітьми та молоддю відбувається становлення одного з напрямів цієї роботи – індивідуальний патронат дитини, яка потребує особливої турботи та піклування. Нині, коли значна кількість дітей у зв'язку зі щільним графіком занять (гуртки іноземних мов, музичні та хореографічні студії тощо), через серйозні захворювання чи з інших причин не відвідує дошкільних закладів та груп продовженого дня, виникла потреба в підготовці гувернерів-професіоналів.

Гувернер повинен мати високоморальну свідомість, загальну культуру й інтелігентність, любов до дітей; вміти формувати пізнавальну, мотиваційно-вольову й емоційну сфери особистості; а також консультувати батьків з питань навчання і виховання дітей, зокрема із затримками розвитку; здійснювати допомогу в подоланні порушень у пізнавальному й особистісному розвитку.

Гувернер, який працює з сім'єю та виховує дитину з функціональними обмеженнями, здатен і повинен надавати їй освітню, посередницьку та психологічну допомогу. Освітня допомога передбачає підвищення адаптивних можливостей шляхом навчання (формування нових знань, умінь і навичок) і виховання (зміна цінностей, установок).

Гувернер – це приватна особа, яка займається індивідуальним навчанням і вихованням дитини. Він повинен володіти спеціальними знаннями для роботи з дітьми, як-от: загальної, вікової, сімейної, педагогічної психології, дефектології, основ медичних знань та ін.

Мета навчальної дисципліни «Гувернерство» – сформувати у здобувачів вищої освіти наукові поняття про теорію і методику домашнього виховання й навчання, її цілі та завдання; допомогти їм в оволодінні основними теоретичними знаннями й практичними вміннями щодо навчання і виховання особистості в сім'ї та навчити їх застосовувати ці знання і вміння в майбутній педагогічній діяльності, оволодіти методиками раннього розвитку та навчання дитини в умовах індивідуального виховання.

Завдання навчальної дисципліни: оволодіння студентами знаннями про гувернерство як соціальне явище та життєво необхідну галузь педагогіки; ознайомити здобувачів вищої освіти з технологією роботи гувернера; озброїти майбутніх педагогів методиками вивчення, навчання та виховання дітей різних вікових груп; ознайомити майбутніх фахівців із прогресивними підходами в теорії та практиці індивідуального домашнього навчання й виховання та методами і прийоми педагогічного впливу гувернера на дітей різних вікових груп в умовах домашнього виховання; сприяти реалізації ідеї всебічного розвитку особистості в теорії і практиці домашнього виховання з досвіду роботи інституту гувернерства провідних країн світу;

сформувати вміння обирати стратегічні напрями й методики індивідуального навчання й виховання в сім'ї та налагоджувати взаємодію із вихованцями і членами родини; проектувати процес оволодіння знаннями і розумового розвитку дитини в системі

домашнього виховання; розробляти власні технології індивідуального домашнього виховання дітей, що забезпечують формування компетенцій; здійснювати взаємне орієнтування і узгодження дій для організації спільної результативної діяльності та психолого-педагогічної просвіти батьків, що передбачає єдність зусиль гувернера і сім'ї, спрямованої на створення повноцінного виховного середовища, сприятливого для становлення самостійної, творчої особистості дитини.

Дисципліна «Гувернерство» інтегрує відповідно до свого предмета знання з іншими галузями знань: філософських, соціологічних, педагогічних, психологічних наук тощо. Вивчення майбутніми педагогами курсу «Гувернерство» забезпечує підготовку до виконання функцій гувернера з дітьми з/без особливих освітніх потреб, створює підґрунтя для освоєння інших дисциплін педагогічного циклу та вивчається одночасно з такими взаємопов'язаними між собою дисциплінами, як «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Основи дидактики», «Педагогіка», методики дисциплін та ін. Програмний матеріал навчальної дисципліни «Гувернерство» відображає: основні вміння налагоджувати взаємодію із вихованцями і членами сім'ї в процесі індивідуального навчання і виховання та проєктувати процес оволодіння знаннями і розумового розвитку дитини в системі домашнього виховання, розробляти власні технології індивідуального домашнього виховання дітей, що сприяють формуванню компетенцій; організовувати педагогічну роботу, яка спрямована на застосування педагогічно доцільних форм роботи з батьками на основі диференційованого підходу до різних типів сімей; забезпечує визначення рівня розвитку дітей, стану педагогічного процесу і завдань освітньо-виховної роботи з дітьми та їхніми батьками, а також підсумків власної педагогічної роботи, їх відповідність вимогам часу; формує комунікативні вміння, які забезпечують взаємне орієнтування і узгодження дій для організації спільної результативної діяльності, що спрямована на становлення самостійної, творчої особистості дитини.

Очікувані результати вивчення курсу.

Загальні компетентності:

ЗК01.Здатність до організації освітнього процесу на відповідному рівні.

ЗК02.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК03.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07.Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК08.Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК09.Здатність розробляти та управляти освітніми проєктами.

ФК02.Здатність обґрунтовувати, розробляти, вдосконалювати системи керування освітнім процесом; моделювати його складові з використанням класичних методів та інноваційних підходів.

ФК04.Володіння елементами методик організації і здійснення дослідницької діяльності на основі сучасних технологій навчання, експериментальних програм тощо.

Програмні результати навчання

ПРН01.Форми і методи організації освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти.

ПРН04.Зміст суміжних предметів, що стосується методик викладання у закладах загальної середньої освіти та дитячих позашкільних закладах.

ПРН06.Знати специфіку педагогічної співпраці із учнівською аудиторією, зокрема основи музично-виконавської, ораторської майстерності.

ПРН07.Основні принципи осмислення проблем навчальної та професійної діяльності на межі предметних галузей.

ПРН08.Закономірності процесу організації і проведення педагогічних досліджень.

ПРН09.Загальні засади нормативно-правової бази освітньої діяльності в аспектах організації, регулювання та обліку освітньої діяльності.

ПРН10.Методи формування у школярів основ загальнолюдської моралі.

ПРН11.Здійснювати освітню діяльність, визначати ступінь і глибину засвоєння учнями програмного матеріалу, формувати у школярів навички самостійного навчання.

ПРН12. Володіти сучасними засобами пошуку і обробки та педагогічної інтерпретації наукової інформації.

ПРН13. Використовувати прогресивні підходи до керівництва навчальною, суспільною і художньо-творчою діяльністю.

ПРН16. Використовувати міжпредметну інтеграцію в умовах освітнього процесу.

ПРН19. Здійснювати професійне самозростання на основі сучасного прогресивного педагогічного досвіду.

ПРН21. Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН23. Прийняття рішень в умовах, що потребують застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН24. Здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.

ПРН25. Здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

Очні консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щовівторка, з 10.00 до 13.00.

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щовівторка, з 16.00 до 18.00.

Е-mail викладача: oksanamishchenia@gmail.com